

Hvad indeholder planteskækken?

Der kan være store forskelle på indhold og pris på en almindelig planteskæk til fx drivhusets kapillærkasser. Ekspert i jord, hortonom Bente Mortensen giver her gode råd om, hvad du skal kigge efter, når du køber planteskæke.

TEKST: BENTE MORTENSEN, HORTONOM. FOTO: THOMAS WASS EVALDSEN, FOTOGRAF OG BENTE MORTENSEN

Plantesække er beregnet til at dyrke forkultiverede grøntsager i drivhuset i en enkelt sæson. De kan enten lægges oven på kapillærkasser, hvorfra vandet suges op til planterne, eller lægges på jorden og vandes fra oven. Vi har set nærmere på indholdet i fem forskellige plantesække, som det er beskrevet på poserne. Alle plantesækkene har en pH-værdi, der er passende til dyrkning af grøntsager (pH 5,5-6,8), og de indeholder næringsstoffer nok til at dække planternes behov de første to-tre uger. Dog er kvælstofniveauet lavt i sækken fra Home & Garden. Overordnet er der især forskel på volumen, gødningstype, pris samt andel og kvalitet af spagnum – herunder hvilket land spagnummen kommer fra. Da en plantesæk normalt kun bruges i en enkelt sæson, har det formentlig ikke den store betydning, hvor omsat spagnummen er.

Hvad skal du kigge efter på plantesækken?

- **Er hovedbestanddelen spagnum eller kompost?** Voksemedier, der er baseret på kompost, er ofte mere kompakte, end hvis hovedbestanddelen er spagnum. Og en kompakt jord betyder desværre mindre luft til rødderne.
- **Hvor kommer spagnummen fra?** Dansk spagnum er fra moseområder, der blev drænet for mange år siden. Derfor er dansk spagnum som regel mørk og delvist nedbrudt. Udenlandsk spagnum kan være udvundet fra aktive højmoser, hvor der er mere lys spagnum.
- **Hvor omsat er den anvendte spagnum?** Dette angives på to måder: *Omsætningsgraden* måles i g/liter, og et lavt tal betyder, at spagnummen ikke er særlig omsat. En grov eller mellemfin spagnum, der kun er lidt omsat, har flere store luftfyldte porer, hvilket giver et bedre luftskifte til rødderne, end en meget omsat og findelt spagnum. *Humificeringsgraden* er et andet mål for, hvor omsat en spagnum er. Et lavt tal (fx H2-H3) betyder, at den ikke er særlig omsat. Jo højere tal, jo mørkere farve og jo færre luftfyldte porer.
- **Organisk eller uorganisk gødning?** Generelt frigives næringsstofferne langsomt fra organisk gødning end fra uorganisk gødning.
- **Hvad betyder ledningsevne?** Det er et mål for, hvor meget gødning der er opløst og umiddelbart tilgængelig for planterne.

“Jeg har selv de sidste fire-fem år brugt plantesækken fra Djursland til mine kapillærkasser i drivhuset. Her har jeg haft store udbytter af både tomater, agurker, peber, chili og meloner, så den er fin, når det kun er en enkelt sæson.”

Bente Mortensen

Brug plantesækken rigtigt

Indholdet i plantesække er tilpasset dyrkning af forkultiverede drivhusgrøntsager som tomat, agurk, chili og peber, der kræver meget næring. Bruger man det til andre formål, kan man ikke være sikker på et godt resultat. Fx kan rødderne svi-des, hvis man bruger det til at så frø i. Vælger man alligevel at så frøene direkte, så vælg en plantesæk med ledningsevne under 20-30 mS/m.

Home & Garden Plantesaek

Denne sæk er i den dyre ende, men den indeholder også klart den bedste kvalitet spagnum, idet den er mindre omsat end i de andre sække og mere luftig. Den anvendte spagnum kommer fra Sverige. Den tilsatte gødning er organisk og kommer fra økologisk husdyrproduktion. Kvælstofniveauet er lavt, men det skyldes, at næringsstofferne er bundet i den organiske gødning, hvorfra de frigives over længere tid. På den korte bane kan der være behov for at tilføje ekstra kvælstof. Sækken er KRAV-certificeret til økologisk dyrkning i Sverige og følger Danmarks regler for økologisk dyrkning.

Pris: 39,95 kr. for 50 liter.

Spagnumfri plantesæk

Der sælges ikke spagnumfrie plantesække i havecentre og byg-gemarkeder, men Farmergødning I/S producerer en økologisk plantesæk, hvor indholdet er fremstillet af økologisk dyrkede planter samt dybstrøelse fra økologiske ko- og hønsesætninger. Producenten oplyser, at denne plantesæk fortsat er under udvikling.

Djursland og Plantorama Plantesaek

Plantesækkene fra Djursland og Plantorama ser umiddelbart ud til at have identisk indhold. Men producenten oplyser, at der er færre små spagnumpartikler i sækken fra Plantorama, hvilket giver et luftigere og mere stabilt produkt. Den er dyrere end den fra Djursland.

Disse plantesække indeholder dansk spagnum, der er meget omsat og ikke så luftig. Men selvom kvaliteten af spagnummen ikke er blandt de bedste, kan disse sække fint bruges.

Djursland: Pris: 14,95 kr. for 40 liter.

Plantorama: Pris: 35,95 kr. for 50 liter.

Champost Plantesaek

Denne plantesæk er den dyreste blandt de nævnte. Det er vanskeligt at sammenligne indholdet i den med de øvrige, fordi sækken fra Champost mangler oplysninger om spagnummens omsætningsgrad, og fordi gødningsniveauerne er udregnet på en anden måde end i de andre sække. Ud over dansk spagnum indeholder den hestegødning og “naturgødning”, hvilket er næringsrige restfibre fra produktion af biogas. Det er ikke oplyst, hvor stor en andel de forskellige bestanddele udgør, hvilket faktisk er et krav. Pris: 59,95 kr. for 50 liter.

Garden Plantesaek

Garden Plantesaek er en af de billigere. Foruden spagnum består voksemediet i denne sæk af både kompost, træflis og bark. Spagnummen i sækken er fra Tyskland. Den er ikke så omsat, hvilket er godt, for det betyder, at den er forholdsvis let og luftig. De øvrige bestanddele indeholder ikke luftfyldte porer i samme grad som spagnum og gør voksemediet mere kompakt. Det er ikke oplyst, hvor stor en andel de forskellige bestanddele udgør, hvilket faktisk er et krav. Pris: 24,95 kr. for 50 liter.

Sammenligning af de fem plantesække

	Home & Garden	Djursland/Plantorama	Champost	Garden
Hovedbestanddel	Spagnum og 5% sand	Spagnum	Spagnum, biogasfibre, hestegødning	Spagnum, kompost, bark, træflis
Oprindelsesland (for spagnummen)	Sverige	Danmark	Danmark	Tyskland
*Omsætningsgrad, g/liter	55-57	100-120	Ikke oplyst	70-90
Findelingsgrad	Mellemfin	Grov	Ikke oplyst	Mellemfin
Ledningsevne, mS/m	25-45	30-50	14	20-40
Volumen, liter	50	40/50	50	50
Pris pr. 10 liter, kr.	7,99	3,74/7,19	11,99	4,99

*Omsætningsgraden er vigtig for røddernes udvikling, men i de viste sække har det formentlig ikke den store betydning, da en plantesæk normalt kun bruges i en enkelt sæson.